

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین سابقه دار

در اردبیل

ارژنگ رائی¹

تاریخ دریافت: 1397/10/05 تاریخ پذیرش: 1397/12/28

صفحه: 84 - 109

چکیده:

سرقت خودرو در سالهای اخیر در کل کشور و خصوصاً در کلانشهرها سیر صعودی داشته است. اقدامات نهادهای ذی ربط در راستای مبارزه و مقابله با این معضل صرفاً توانسته است که از سیر جهشی افزایش وقوع این جرم جلوگیری کند؛ اما روند روبه رشد و تصاعدی آن همچنان باقیست. با این وصف، این تحقیق با هدف شناخت مهمترین عوامل موثر بر تکرار سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین سابقه دار در اردبیل و بازه زمانی 1395-1390 به روش کمی که از نظر زمان، مقطعی و نوع همبستگی با اهداف کاربردی و در مقطع خاصی به لحاظ ژرف نگرازنوع مطالعه موردی و در زمره پژوهشات علی قرارمی گیرد؛ نگارش شد. جامعه آماری پیش رو سارقین سابقه دار با حداقل 2 بار محکومیت قطعی که تعداد آنها 1017 نفر بودند که حجم نمونه براساس فرمول کوکران، 154 نفر تعیین و برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته ای که روایی آن 0/87 محاسبه گردید. برای آزمون فرضیات از آزمونهای تی تک نمونه ای و فریدمن استفاده شد یافته های پژوهش نشان می دهد عوامل زیست شناختی، روان شناختی، جامعه شناختی، عوامل کیفری و اقتصادی هر 5 متغیر در تکرار جرم سرقت توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار موثر است. فراسنج های گرایش به مصرف مواد مخدر، خطرپذیری، نابرابری های اجتماعی، همزیستی با جامعه سارقین در زندان و وجود مالخر دائمی خرید اموال مسروقه به ترتیب مهمترین شاخص در عوامل موثر بر تکرار سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار می باشد.

واژگان کلیدی: سرقت وسایط نقلیه، سارقین حرفه ای و سابقه دار، تکرار جرم سرقت

---

1. کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل (نویسنده مسئول)

بیان مسئله

امنیت از دوران کهن مهم‌ترین دغدغه انسانها بوده است. از زمان انسانهای اولیه، امنیت بعنوان اساسی‌ترین رکن زندگی پس از آب و غذا مطرح بوده است. شاید غارنشینی انسانهای اولیه به عنوان اولین تحول زندگی انسان روی کره زمین در پی این نیاز بوده است تا مأوا و مأمونی برای دوری از خطرات دائمی زندگی ایجاد کند.

یکی از قدیمی‌ترین جرایم علیه حقوق اموال و مالکیت (جرایم مالی) که از آغاز پیدایش مالکیت خصوصی و در میان جوامع گوناگون بشری در سنین مختلف وجود داشته، سرقت است. سرقت، به دلیل عدم نیاز به مهارت خاصی - به ویژه در سرقتهای ساده و در مقایسه با کلاهبرداری که نیاز به ضریب هوشی خاص و مهارت ویژه دارد - از دوران چهار سالگی، که کودک مفهوم مال و مالکیت را می‌فهمد، تا سنین پیری قابل ارتکاب است. از سویی دیگر، سرقت از جمله جرایم بزرگی است که از قدیم‌ترین ادوار حیات اجتماعی بشر به زشتی و تنفر تلقی شده و کلیه قوانین بشری برای مرتکب آن کیفی‌های سخت تعیین کرده‌اند. سرقت یکی از جرائم مهم و پرتعداد اکثر جوامع است و عملی است که تقریباً در کلیه جوامع دیده می‌شود. این جرم در گذشته‌های دور نیز وجود داشته و به اشکال مختلف انجام می‌گردیده است. این جرم که بعد از قتل با سابقه‌ترین جرائم است، دستخوش تحولات و تغییرات زیادی بوده و شکل انجام آن در زمانهای متفاوت و در جوامع مختلف تغییر نموده است. ولی چیزی که از بدو پیدایش آن تاکنون ثابت بوده، زشتی و مذموم بودن ماهیت آن است که همواره وجود داشته و با مرتکب آن برخورد و مقابله گردیده است.

گذشت زمان بر این پدیده، نظیر تمام امور اثر گذاشته و تحولاتی در آن به وجود آورده شکل انجام شیوه‌ها، وسائل و ابزار مورد استفاده، نوع مال و اشیاء مسروقه و ... همچنین وضعیت سارقین از جهات گوناگون تغییر نموده است. امروز اغلب سرقتها با برنامه‌ریزی دقیق و با بهره‌وری از امکانات فنی پیشرفته انجام می‌شود و سارقین از آخرین تکنولوژی

موجود در جهت کار خود سود می‌برند. به همین لحاظ مقابله و برخورد با سرقت و سارقین نیز متناسب با اقدامات سارقین متحول گردیده و بصورتی علمی و حساب شده در آمده است و بعلاوه اینکه موارد و مسائل مختلفی که موجب گرایش به سرقت می‌گردد در عصر کنونی بسیار پیچیده‌تر از گذشته است و به همین علت مقابله با آن بسیار دشوارتر از قبل می‌نمایند و در این راه مشکلات فراوانی وجود دارد. امروزه در اکثر کشورهای جهان به دلیل تنوع و گستردگی آن به انواع مختلفی که هر یک مجازات خاص خود را دارد تقسیم بندی شده‌اند که از این میان میتوان از سرقت ساده، سرقت توام با آزار و تهدید، سرقت از منازل مسکونی، سرقت در شب، سرقت از بانکها و صرافیها، سرقت از دکاکین، مغازه‌ها، سوپر مارکتها، سرقت توام با هتک حرمت و نظائر آنها را نام برد علاوه بر این در سیستمهای حقوقی مختلف برای مبارزه با جرم سرقت برخی از اعمال مرتبط با آن نیز دوم شناخته شده‌اند که مهمتر از همه جرم مداخله در اموال مسروقه یا اخفاء اموال مسروقه می‌باشد.

زندگی بشر در سده اخیر آمیخته با انواع فناوری هایی است که به دست خود او خلق شده است. در این میان حوزه حمل و نقل، نقش اساسی را به خود اختصاص داده است به طوری که بدون توجه به مسائل آن، رفع مشکلات مربوطه تقریباً غیر ممکن خواهد شد. استفاده از وسائط نقلیه در حمل بار، مسافر و جابجایی ها، امری اجتناب ناپذیر است و به تبع آن جرایم مرتبط با وسائط نقلیه از جمله سرقت، تصادفات و غیره ظهور و بروز یافته است. در میان این جرایم، آنچه نتیجه عمل عمدی است سرقت وسائط نقلیه است. علاوه بر منفعت مالی ناشی از سرقت خودرو، بسیاری از سارقان با هدف بهره گیری از خودروی مسروقه در ارتکاب سایر جرایم مانند جرایم امنیتی و خرابکاری، قتل، سرقت های مسلحانه و... اقدام به سرقت می کنند. (کاملی و امیدی، 1389)

گذشت زمان بر این پدیده، نظیر تمام امور اثر گذاشته و تحولاتی در آن به وجود آورده شکل انجام شیوه‌ها، وسائل و ابزار مورد استفاده، نوع مال و اشیاء مسروقه و ... همچنین

وضعیت سارقین از جهات گوناگون تغییر نموده است. امروز اغلب سرقتها با برنامه‌ریزی دقیق و با بهره‌وری از امکانات فنی پیشرفته انجام می‌شود و سارقین از آخرین تکنولوژی موجود در جهت کار خود سود می‌برند. به همین لحاظ مقابله و برخورد با سرقت و سارقین نیز متناسب با اقدامات سارقین متحول گردیده و بصورتی علمی و حساب شده درآمده است و بعلاوه اینکه موارد و مسائل مختلفی که موجب گرایش به سرقت می‌گردد در عصر کنونی بسیار پیچیده‌تر از گذشته است و به همین علت مقابله با آن بسیار دشوارتر از قبل می‌نمایند و در این راه مشکلات فراوانی وجود دارد (ستوده، 1395)

سرقت خودرو در سال‌های اخیر در کل کشور و خصوصاً در کلان شهرها سیر صعودی داشته است. اقدامات نهادهای ذی ربط در راستای مبارزه و مقابله با این معضل صرفاً توانسته است که از سیر جهشی افزایش وقوع این جرم جلوگیری کند؛ اما روند روبه رشد و تصاعدی آن همچنان باقیست؛ بنابراین تداوم چنین مشکلی در خور و شایسته نظام جمهوری اسلامی نیست. بدیهی است که پیشگیری از وقوع سرقت کم‌هزینه‌تر، آسانتر و ارزشمندتر از پیگیری و کشف سرقت است. (محمدنسل، 1389). سرقت به عنوان یکی از پرتعدادترین جرایم در کشور ما و اغلب کشورهای جهان و به صورت یک مشکل اجتماعی و قضایی - پلیسی فراگیر از جهات اجتماعی، قضایی، جرم‌شناسی و پلیسی به بررسی و پرداختن مستمر نیاز دارد و بحث‌های موضوعی آن مانند جرم سرقت، وضعیت سارقین، کالا و اشیاء مورد نظر سارقین و علل تکرار جرم سرقت دارای ارزش مطالعاتی بسیاری است. اکنون این تحقیق با هدف تعیین مهمترین عوامل پیش‌بینی‌کننده تکرار جرم سرقت و سایط نقلیه در اردبیل، به تحلیل میزان اثرگذاری مولفه‌های می‌پردازد که تمایل سارقین سابقه دار را به تکرار سرقت و سایط نقلیه (پایداری در بزهکاری سرقت) تقویت می‌نماید.

مبانی نظری

سرقت

سرقت عبارت است از ربایش مال غیر (ماده قانون مجازات اسلامی 1392)

تکرار جرم

منظور از تکرار جرم آن است که مرتکب پس از محکومیت قطعی نسبت به رفتار مجرمانه، دوباره مرتکب جرم دارای مجازات تعزیری از درجه یک تا شش شود؛ صرف نظر از این که هر دو جرم از عناوین مجرمانه واحد باشند یا متعدد. (مصدق، 1394) برخلاف قانون سابق که معیار تکرار جرم را اجرای حکم می دانست، در این قانون ملاک، قطعیت حکم است نه اجرای آن.

مجرمین حرفه ای و سابقه دار

مجرمان حرفه ای کسانی هستند که مستمراً به نقض قوانین جزایی پرداخته و زندگی خود را از طریق ارتکاب جرم سامان می بخشند و به عبارتی از طریق ارتکاب جرم زندگی کرده، دارای حیات مجرمانه هستند. (غلامی، 1392)

پایداری در بزهکاری

پایداری در بزهکاری (تکرار جرم)، هر گونه مقاومت و پافشاری بزهکار بر رفتار مجرمانه، بعد یا در حین تحمل کیفر است که نشانه ای از حالت خطرناک فروکش نکرده او و ناتوانی نظام عدالت کیفری جهت بازداشتن بزهکار از بازگشت به چرخه بزهکاری است. (عظیم زاده، 1393)

مطالعه جرم شناختی سرقت

نظریه پردازان جرم شناسی و جامعه شناسان در تبیین علل این پدیده موارد متعددی را دخیل می دانند و آن را در قالب کلی رفتار انحرافی تحلیل می کنند. مرتن در تبیین کج رفتاری فشارهای ساختاری - اجتماعی بر روی افراد را مهم دانسته و معتقد است افراد تحت فشارهای جامعه از ابزارهای نامشروع جهت دستیابی به اهداف استفاده می کنند. (کرلینجر، 1374). کوهن ناکامی منزلتی را در بروز جرایم دخیل دانسته و مدعی است

که فرزندان طبقات فرودست در مدارس با ارزشهای طبقات متوسط آشنا می شوند و می خواهند همانند آنان شوند ولی از عهده این مسئله بر نیامده، ناکام مانده و تحقیر می شوند و می بازند، این فرزندان شکست خورده می توانند بعنوان مجرمان بالقوه تلقی شوند. (فرجادی، 1382).

ساترلند پیوند افتراقی و یادگیری اجتماعی از رفتارهای کجروانه را در تبیین جرایم بکار می بندد و هیرشی به پیوند اجتماعی و کنترل اجتماعی تأکید می کند و به نظر هیرشی پیوند بین فرد و جامعه مهمترین علت هم نوایی و عامل اصلی کنترل رفتارهای فرد است و ضعف یا فقدان این پیوند موجب اصلی کجرفتاری است. وُد بین جرم و محیط فیزیکی ارتباط قایل شده و بر این عقیده است که مشخصات فیزیکی و ذاتی طرحهای اسکان عمومی و ارتکاب بزه سرقت ارتباط معنی داری وجود دارد. (کوزر و همکاران، 1378). برخی دیگر نیز حاشیه نشینی را که پیامد رشد بیش از حد شهرنشینی است در افزایش بزهکاری مهم می شمارند. نظریات و رویکردهای متعددی برای تبیین پدیده جرم و به تبع از آن سرقت شکل گرفته است.

بروز و شکل گیری سرقت به مانند سایر پدیده های اجتماعی متأثر از عوامل و انگیزه های متعددی است و در تبیین آن نیز بایستی با رویکرد همه جانبه نگریسته شود و جوانب مختلف موضوع مدنظر قرار گیرد. (احدی، 1387) در جرم شناختی عمومی بزه سرقت بطور کلی می توان سه نوع علل را در سرقت دخیل دانست که عبارتند از:

الف - عوامل زیست شناختی نظیر عوامل ذهنی، استعداد فردی، سن، جنسیت و وضعیت بدنی.

ب - عوامل روانشناختی همچون فقر عاطفی، شکست در ارضای تمایلات، پرخاشگری، حسادت، تجربه های دوران کودکی، خودنمایی، محبت زیاد و غیره.

پ- عوامل جامعه شناختی نظیر: فقر مادی، نابرابریهای اجتماعی، بیکاری، فقر فرهنگی، معاشرت با دوستان ناباب، ناکامی منزلتی، گسترش بی رویه شهر نشینی و غیره. (قربان حسینی، 1371)

یشینه تحقیق

گل آرا (1389) در پایان نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «عوامل مثر بر اصلاح ناپذیری سارقین سابقه دار» این گونه بیان می کند: «سرقت از با سابقه ترین جرایم بشری است که در جامعه های مختلف به شیوه های گوناگون دیده می شود، به طوری که در میان جرایم، سرقت حدود 70% الی 75% جرایم را شامل می شود و این در حالی است که هیچ کشوری از این امر مستثنی نبوده و حتی در کشورهای پیشرفته نیز شاهد این امر هستیم. آمارها و بررسی های موجود نشان می دهد که اکثر سرقت های بزرگ و پیچیده توسط سارقان حرفه ای انجام می شود، که قبلاً چندین بار دستگیر و روانه زندان شده اند و آنچه ضرورت دارد و این مسئله را حساس تر و مهم نموده است و باعث دغدغه خاطر مسئولین انتظامی و قضایی کشورها گردیده، آنست که سارقان پس از تحمل مجازات و بازگشت به متن جامعه، دوباره به جرم سرقت دست می زنند.

رحیمی (1389) در پایان نامه خود با موضوع «بررسی عوامل موثر بر تکرار سرقت نوجوانان بزهکار کانون اصلاح و تربیت شهر سنندج» آورده اند که: «تقسیم بندی های اجتماعی مربوط به چشم اندازهای نظری انحرافات اجتماعی از قبیل نظریات ساختار خانواده، اختلاف خانوادگی و رشد شخصیت، همنشینی افتراقی، نظریه آنومی دورکیم، حمایت های گروهی، نظریه برچسب، نظریه مبادله و نظریه ناکامی منزلت مورد بررسی قرار گرفت و در نهایت از چارچوب نظری تلفیقی این نظریات مدل نظری تحقیق استفاده شد. نتایج یافته ها به صورت زیر است: بطوریکه بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی، حمایتهای گروهی، ساختار خانواده و برچسب منفی با سرقت در بین دو گروه نوجوانان بزهکار (سارق) و نوجوانان عادی (غیر سارق) تفاوت معناداری وجود دارد اما بین تأثیر

همسالان و دوستان بر سرقت در دو گروه نوجوانان بزهکار (سارق) و نوجوانان عادی (غیر سارق) تفاوت معناداری وجود ندارد».

بوستانی (1391) در پژوهش خود با عنوان «شیررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر بازگشت مجدد به زندان و تکرار جرم مردان» به این نتیجه رسیده اند که؛ متغیرهای وضعیت اقتصادی زندانی قبل از زندان، پیوند فرد با دیگران، احساس کنترل و نظارت و اولین سن ورود به زندان با متغیر تکرار جرم رابطه معکوس معناداری دارد. ولی متغیرهای تبادل تجربه ها در زندان (یادگیری) و طرد اجتماعی با متغیر تکرار جرم رابطه معنادار مستقیم (مثبتی) دارند. همچنین تفاوت معناداری در تکرار جرم بین سطوح مختلف تحصیلی وجود دارد. بر اساس نتایج این پژوهش می توان برای پیشگیری و کاهش تکرار جرم (و بازگشت مجدد افراد آزاد شده به زندان) اقدامات موثری انجام داد مانند حذف برچسب رسمی و غیر رسمی از زندانیان آزاد شده، پذیرش و رفتار مناسب با زندانیان آزاد شده از طرف خانواده، دوستان و به طور کل دیگران و جلوگیری از طرد آنان. تفکیک زندانیان بر حسب سن و سال، دفعات تکرار جرم و نوع جرم. توزیع عادلانه فرصتهای اقتصادی، اجتماعی، تحصیلی و غیره برای افراد جامعه به ویژه زندانیان آزاد شده. آموزش به خانواده ها و دیگر نهاد ها جهت برقراری پیوند با افراد و اعضای خود و بیشتر کردن کنترل و نظارت رسمی و غیر رسمی».

مدنوروزی (1393) در پژوهش خود با موضوع «زمینه ها و تجربه های تکرار جرم در بین زندانیان زندان شیراز» چنین استنتاج کرده اند: «اثر فقر، رسیدن به موقعیت اجتماعی بهتر، محدودیت های درآمدی و پیشینه قبلی جرم را بر روی ارتکاب جرم و تکرار آن نمی توان رد کرد. همچنین سطح تحصیلات بر ارتکاب جرم تأثیر زیادی دارد، به گونه ای که هر چقدر تحصیلات افراد بالا می رود، میزان ارتکاب جرم آن افراد کاهش می یابد. از عوامل دیگر تأثیرگذار بر ارتکاب جرم و تکرار آن، تعلق خاطر نسبت به خانواده و دوستان، مقایسه خود با دیگران و پایین شهری بودن است. با این اوصاف در شرایط

کنونی که نابرابری در حد طاقت فرسایی بر جامعه ما حاکم است، ارتکاب جرم و تکرار آن دور از انتظار نیست. بی شک در صورت کاهش نابرابری و اصلاح ساختارهای متناقض اجتماعی و اقتصادی و نابسامانی‌های حاصل از آن انتظار می‌رود ارتکاب مجدد جرم نیز کاهش یابد».

نوع و روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر نوع و هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش توصیفی با تکنیک پیمایشی می باشد، زیرا هدف از انجام این نوع پژوهش توصیف عینی، واقعی و منظم خصوصیات یک موقعیت یا یک موضوع است. این پژوهش ها و مطالعات مستلزم جمع آوری داده ها از طریق اجرای پرسشنامه بین مردم یا گروه خاص مخاطبین است. در این پژوهش عوامل زیست شناختی؛ عوامل روان شناختی؛ جامعه شناختی، عوامل کیفری، عوامل اقتصادی به عنوان متغیرهای مستقل می باشند. همچنین تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه متغیر وابسته می باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری پیش رو سارقین سابقه داری هستند که در سالهای 1390-1395 به جهت ارتکاب جرم سرقت وسایط نقلیه اعم از سرقت خودرو، موتورسیکلت، سرقت وسایل و لوازم خودرو، سرقت از داخل خودرو، حداقل بیش از 2 بار به مجازات های مقرر قانونی اعم از حبس، رد مال، شلاق تعزیری و حتی حد محکوم شده و در محدوده سالهای 1390 تا سال 1395 در زندان یا کانون اصلاح و تربیت اردبیل بازداشت بوده اند. برابر گزارش ماخوذه از اداره کل زندان، در موعد زمانی موصوف تعداد 1017 سارق سابقه دار مشمول جامعه آماری این پژوهش قرار می گیرند. که با داده گذاری در فرمول مذکور تعداد جامعه آماری نمونه در این پژوهش 154 نفر بدست می آید.

ابزارگرد آوری اطلاعات

جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه محقق ساخته 34 سوالی در طیف 5درجه ای لیکرت استفاده گردید. شاخص های کلی و و ضرایب پایایی آن به شرح زیر ارائه می گردد:

جدول (1) شاخص کلی و تعداد سئوالات پرسشنامه

ردیف	شاخص کلی (مولفه)	تعداد گویه ها
1	زیست شناختی	از 8 گویه تهیه شده است.
2	روان شناختی	از 7 گویه تهیه شده است.
3	جامعه شناختی	از 5 گویه تهیه شده است.
4	عوامل کیفی	از 7 گویه تهیه شده است.
5	عوامل اقتصادی	از 7 گویه تهیه شده است.

جدول (2) نتایج پایایی و اعتبار پرسشنامه

ضریب کل	ضریب آلفای کرونباخ	پاره تست
0/876	0/951	زیست شناختی
	0/864	روان شناختی
	0/764	جامعه شناختی
	0/784	کیفی
	0/679	اقتصادی

تجزیه و تحلیل داده ها

در این پژوهش از فراوانی و فراوانی تجمعی استفاده خواهد شد. در آمار استنباطی (آزمون فرضیات پژوهش) برای سنجش نرمال بودن داده ها از آزمون کالموگروف استفاده خواهد شد. همچنین برای آزمون فرضیات از آزمون t تک نمونه ای استفاده خواهد شد و سطح معناداری و ضریب اطمینان با بهره گیری از نرم افزار SPSS با ورژن 20 اندازه گیری می شود.

تجزیه و تحلیل توصیفی داده ها

جدول (3) وضعیت تأهل جامعه آماری نمونه

ردیف	وضعیت تأهل پاسخگویان	فراوانی	فراوانی تجمعی	درصد فراوانی تجمعی
1	متأهل	64	%42	%42
2	مجرد	88	%58	%100/00
	جمع	152	%100	

جدول (4) وضعیت سن خدمتی جامعه آماری نمونه

ردیف	وضعیت تحصیلی پاسخگویان	فراوانی	فراوانی تجمعی	درصد فراوانی تجمعی
1	ابتدایی	28	%18	%18
2	راهنمایی	39	%26/5	%44/5
3	متوسطه	55	%36	%80/5
4	دیپلم	20	%13	%93/5
5	کاردانی	5	%4	%97/5

99%	2%	3	کارشناسی	6
100/00%	1/5%	2	کارشناسی ارشد و بالاتر	7
	100%	152	جمع	

جدول (5) وضعیت سنی جامعه آماری نمونه

ردیف	میزان سن پاسخگویان	فراوانی	فراوانی تجمعی	درصد فراوانی تجمعی
1	کمتر از 20	41	27%	27%
2	21 الی 30	57	37/5%	64/5%
3	31 الی 40	38	25%	89/5%
4	41 الی 50	11	7%	86/5%
5	بالاتر از 50	5	3/5%	100%
	جمع	152	100%	

جدول (6) وضعیت نوع حرفه جامعه آماری نمونه

ردیف	نوع حرفه	فراوانی	فراوانی تجمعی	درصد فراوانی تجمعی
1	سرقت خودرو	41	27%	27%
2	سرقت موتورسیکلت	22	14/5%	41/5%
3	سرقت داخل خودرو	48	31/5%	73%

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

4	سرقت وسایل و قطعات خودرو	41	27%	100/00%
جمع		152	100%	

همچنین در ادامه توصیفی از وضعیت عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه ارائه می‌گردد:

جدول (7) شاخصهای آماری عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه

عامل	تعداد	حداقل	حداکثر	دامنه	میانگین	میانه	مد
زیست شناختی	152	2/08	4/58	2/50	3/53	3/58	3/83
روان شناختی	152	1/2	4/8	3/60	3/31	3/25	3
جامعه شناختی	152	1/13	4/88	3/75	3/6	3/72	3/38
کیفری	152	1/20	5	3/80	3/45	3/54	3/8
اقتصادی	152	1/50	4/67	3/17	3/18	3/13	2/83

جدول (8) شاخص های آماری عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه (بطور کلی)

عامل	تعداد	حداقل	حداکثر	دامنه	میانگین	میانه	مد
عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه	152	2/12	4/66	2/54	3/41	3/43	2/12

به طور کلی از نظر پاسخ دهندگان نمره عوامل شناسایی شده در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه از 5 نمره، 3/41 اختصاص داده شده است که وضعیت بالاتر از متوسط را نشان می‌دهد. در نمودار زیر توصیفی کلی از وضعیت پاسخ ها ارائه شده است.

یافته های استنباطی

پرسش (1): عوامل زیست شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار بر تکرار جرم سرقت و سایط نقلیه توسط آنان در استان اردبیل موثر است؟

جدول (9) آماره های یک نمونه ای عوامل زیست شناختی

One-Sample Test						
متغیر	Test Value = 0					
عوامل زیست شناختی	t	درجه آزادی Df	سطح معنی داری Sig. (2- tailed)	میانگین	در سطح اطمینان 95%	
					Lower	Upper
					74/866	151

براساس جدول (9) مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 74/88 می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح اطمینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل زیست شناختی بر تکرار جرم سرقت و سایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/53 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/43 تا 3/62 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/6) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل زیست شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار در تکرار جرم سرقت و سایط نقلیه تاثیر گذار است. بنابراین براساس نتایج بدست آمده از جدول (4-8) نشان می دهد که فرض ما در سطح سه ستاره (سطح معنی

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

داری (0/000) تأیید می شود. در ادامه اهمیت هریک از فراسنج های عوامل زیست شناختی را با استفاده از آزمون فریدمن بررسی می کنیم.

جدول (10) نتیجه آزمون فریدمن جهت اولویت بندی عوامل زیست شناختی موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه

ردیف	فراسنج	میانگین	رتبه
1	عوامل ذهنی	14/8445	سوم
2	سن	15/4202	دوم
3	جنسیت	14/6008	هشتم
4	متأهل بودن	14/6597	پنجم
5	گرایش به مصرف مواد مخدر	15/7689	اول
6	وضعیت بدنی	14/1218	هفتم
7	استعداد فردی	14/2059	ششم
8	ضریب هوشی	14/8401	چهارم

پرسش (2): عوامل روان شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط آنان در استان اردبیل موثر است؟

جدول (11) آماره های یک نمونه ای عوامل روان شناختی

One-Sample Test						
متغیر	Test Value = 0					
عوامل روان شناختی	t	درجه آزادی	سطح معنی داری	میانگین	در سطح اطمینان 95%	
		Df	Sig. (2-tailed)		Lower	Upper
	49/389	151	0/000	3/31746	3/1845	3/4504

براساس جدول (11) مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 49/389 می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح اطمینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل روان شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/31 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/18 تا 3/45 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/4) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل زیست شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه تاثیرگذار است. بنابراین براساس نتایج بدست آمده از جدول (4-11) نشان می دهد که فرض ما در سطح سه ستاره (سطح معنی داری 0/000) تائید می شود. در ادامه اهمیت هریک از فراسنج های عوامل روان شناختی را با استفاده از آزمون فریدمن بررسی می کنیم.

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

جدول (12) نتیجه آزمون فریدمن جهت اولویت بندی عوامل روان شناختی موثر بر تکرار جرم

سرقت وسایط نقلیه

ردیف	فراسنج	میانگین	رتبه
1	فقر عاطفی	1/8445	هفتم
2	نبود انسجام خانوادگی	2/4202	ششم
3	وجود سرقت در ادوار کودکی	2/5119	پنجم
4	میل به هیجان	3/5992	دوم
5	گرایش به خطرپذیری	3/7603	اول
6	شهرت طلبی در جامعه سارقین	2/6310	سوم
7	اعتماد آفرینی زودرس در جامعه سارقین	2/5516	چهارم

پرسش (3): عوامل جامعه شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط آنان در استان اردبیل موثر است؟

جدول (13) آماره های یک نمونه ای عوامل جامعه شناختی

<i>One-Sample Test</i>						
متغیر	<i>Test Value = 0</i>					
عوامل جامعه شناختی	t	درجه آزادی <i>Df</i>	سطح معنی داری <i>Sig. (2-tailed)</i>	میانگین	در سطح اطمینان 95%	
					<i>Lower</i>	<i>Upper</i>
					45/98	151

براساس جدول (13) مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با $45/98$ می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $1/96 \pm$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح امینان 99% ($sig= 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل جامعه شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت $3/60$ از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه $3/45$ تا $3/76$ قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه ($3/7$) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل جامعه شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه تاثیر گذار است. بنابراین براساس نتایج بدست آمده از جدول (4-14) نشان می دهد که فرض ما در سطح سه ستاره (سطح معنی داری $0/000$) تائید می شود. در ادامه اهمیت هریک از فراسنج های عوامل جامعه شناختی را با استفاده از آزمون فریدمن بررسی می کنیم.

جدول (14) نتیجه آزمون فریدمن جهت اولویت بندی عوامل جامعه شناختی موثر بر تکرار جرم

سرقت وسایط نقلیه

رتبه	میانگین	فراسنج	ردیف
دوم	4/9921	فقر مادی	1
اول	5/1508	نابرابری های اجتماعی	2
چهارم	4/3651	بیکاری	3
سوم	4/8651	معاشرت با دوستان ناباب	4
پنجم	4/3333	حاشیه نشینی	5

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

پرسش (4): عوامل کیفی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل موثر است؟

جدول (15) آماره های یک نمونه ای عوامل کیفی

One-Sample Test						
متغیر	Test Value = 0					
عوامل کیفی	t	درجه آزادی Df	سطح معنی داری Sig. (2-tailed)	میانگین	در سطح اطمینان 95%	
					Lower	Upper
	58/048	153	0/000	3/18133	3/0729	3/2898

براساس جدول (15) مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 58/048 می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح اطمینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل اقتصادی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/18 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/07 تا 3/28 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/28) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل اقتصادی در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه سارقین حرفه ای و سابقه دار تاثیر گذار است. بنابراین براساس نتایج بدست آمده از جدول (4-17) نشان می دهد که فرض ما در سطح سه ستاره (سطح معنی داری 0/000) تأیید می شود. در ادامه اهمیت هریک از فراسنج های عوامل کیفی را با استفاده از آزمون فریدمن بررسی می کنیم.

جدول (16) نتیجه آزمون فریدمن جهت اولویت بندی عوامل کیفری موثر بر تکرار جرم سرقت

وسایط نقلیه

رتبه	میانگین	فراسنج	ردیف
هفتم	1/9921	سابقه کیفری	1
ششم	2/318	ارتکاب سرقت وسایل نقلیه برای اولین بار	2
پنجم	2/444	مدت محکومیت اولین حبس	3
اول	3/4640	هم زیستی با سارقین سابقه دار در زندان	4
دوم	3/2960	طرح ریزی سرقت در زندان	5
چهارم	2/7320	نابازدارندگی مجازاتها	6
سوم	3/0640	سهل گیری قضات و مسئولین زندان در دوران حبس	7

پرسش (5): عوامل اقتصادی بر تکرار جرم سرقت و وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل موثر است؟

جدول (17) آماره های یک نمونه ای عوامل اقتصادی

One-Sample Test						
متغیر	Test Value = 0					
عوامل اقتصادی	t	درجه آزادی Df	سطح معنی داری Sig. (2-tailed)	میانگین	در سطح اطمینان 95%	
					Lower	Upper
	50/319	151	0/000	3/4576	3/3216	3/5936

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

براساس جدول (17) مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 50/319 می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح امینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل اقتصادی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/45 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/32 تا 3/59 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/59) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل اقتصادی در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه سارقین حرفه ای و سابقه دار تاثیر گذار است. بنابراین براساس نتایج بدست آمده از جدول (4-20) نشان می دهد که فرض ما در سطح سه ستاره (سطح معنی داری 0/000) تائید می شود. در ادامه اهمیت هریک از فراسنج های عوامل اقتصادی را با استفاده از آزمون فریدمن بررسی می کنیم.

جدول (18) نتیجه آزمون فریدمن جهت اولویت بندی عوامل اقتصادی موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه

ردیف	فراسنج	میانگین	رتبه
1	سهولت خرید و فروش اموال مسروقه	3/3225	ششم
2	درآمد مناسب فروش اموال مسروقه	3/648	سوم
3	نداشتن شغل پایدار قبل و بعد از رهاسازی از زندان	3/3960	چهارم
4	نقص ایمنی خودروها	3/3120	هفتم
5	بودن مالخر دائمی اموال مسروقه	3/9720	اول
6	وجود بازارهای خرید و فروش اموال مسروقه	3/8120	دوم
7	صادرات قطعات و لوازم اوراقی خودرو	3/36	پنجم

نتیجه گیری

در پاسخ به سؤال اول که بیان می داشت؛ متغیرهای زیست شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه در استان اردبیل موثر است؟ بایستی گفت که یافته های پژوهش نشان می دهد مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون پرسش اول، برابر با $74/88$ می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه در سطح اطمینان 99% ($sig= 0/000$) می توان گفت که متغیرهای زیست شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه در استان اردبیل موثر است. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل زیست شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت $3/53$ از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه $3/43$ تا $3/62$ قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه ($3/6$) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل زیست شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه تاثیر گذار است. نتیجه حاصل از آزمون فریدمن نشان داد که گرایش به مصرف مواد مخدر با مقدار ضریب $15/7689$ بعنوان مهمترین عامل زیست شناختی و در اولویت اول متغیرهای زیست شناختی قرار گرفت.

در پاسخ به سؤال دوم که بیان می داشت؛ متغیرهای روانشناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه در استان اردبیل موثر است؟ بایستی گفت که یافته های پژوهش نشان می دهد مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با $49/389$ می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح اطمینان 99% ($sig= 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل روان شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت $3/31$ از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

دامنه 3/18 تا 3/45 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/4) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل زیست شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه تاثیر گذار است و نتیجه حاصل از آزمون فریدمن نشان میدهد که گرایش به گرایش به خطرپذیری با مقدار ضریب 3/7063 بعنوان مهمترین عامل روان شناختی و در اولویت اول قرار دارد.

هیجان خواهی یک ویژگی است که گرایش به جستجوی احساسها و تجربه های جدید، تازه، پیچیده و شدید و میل به خطرجویی بدنی و اجتماعی صرفاً به منظور تجربه را توصیف می کند. هیجان خواهی در طول یک پیوستار توزیع می شود و بیشتر مردم در وسط این پیوستار جای می گیرند. عده ای نیز در کرانه های پیوستار، تحت عنوان هیجان خواهان بالا و هیجان خواهان پایین مطرح می شوند. ویژگی اساسی هیجان خواه بالا این است که گرایش زیادی به سوی کسب تجارب جدید و خطر کردن برای بدست آوردن آنها را دارند. به بیان دیگر این افراد برخلاف افراد هیجان طلب پایین دائماً در جستجوی محرکهای جدید و تازه ای در محیط زندگیشان می باشند و حاضرند آنها را به بهای سنگین در معرض خطر قرار داده و حیثیت و اعتبار اجتماعی و حتی سلامت جسمانی و حیاتشان به دست بیاورند. این یافته ها مطابق با نتایج تحقیقات بورت و دونلان (2008)، هافمن (1996) و ذاکرمن (1994) در خارج از کشور و طباطبایی و آقامحمدی (1382)، خانزاده و طاهر (1393) بوده و یافته ی پژوهش حاضر را تأیید می نمایند.

در پاسخ به سؤال سوم که بیان می داشت؛ متغیرهای جامعه شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه در استان اردبیل موثر است؟ بایستی گفت که یافته های پژوهش نشان میدهد مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 45/98 می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در

سطح امینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل جامعه شناختی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/60 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/45 تا 3/76 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/7) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل جامعه شناختی سارقین حرفه ای و سابقه دار در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه تاثیرگذار است و نتیجه حاصل از آزمون فریدمن نشان میدهد که نابرابری های اجتماعی با مقدار ضریب 5/1508 بعنوان مهمترین عامل جامعه شناختی و در اولویت اول قرار دارد.

وقتی افرادی که مستعد برای ارتکاب جرم هستند خود سطح زندگی خود را نسبت به برخی دیگر پایین تر می بینند و از هر سو نیز تحت فشار قرار می گیرند به سمت این نوع از جرم گرایش پیدا می کنند تا به قول خود زندگی ایده آلی را برای خود و خانواده شان دست و پا کنند. به کارگیری سیاستهای اجتناعی علاوه بر تأثیرات اقتصادی می تواند باعث بروز بسیاری از تأثیرات اخلاقی و اجتماعی در جامعه شود. از جمله اصلی ترین تأثیرات به کارگیری سیاستهای اجتماعی در ایران تشدید نابرابری بوده است که این عامل توانسته با ایجاد نابرابری های درآمدی و شکاف اجتماعی، زمینه های بروز انواع جرایم و به خصوص سرقت را فراهم سازد. این یافته پژوهش همسو با یافته پژوهش های سابق مثل مهرگان و گرشاسبی فخر (1390) و مکی پور و ربانی خوراسگانی (1392) بوده و موید موضوع یافته های دیگران در گذشته است.

در پاسخ به سؤال چهارم که بیان می داشت؛ متغیرهای کیفی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه در استان اردبیل موثر است؟ بایستی گفت که یافته های پژوهش نشان میدهد مقدار t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 58/048 می باشد و از آنجا که

شناسایی عوامل موثر بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه...

این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح اطمینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل اقتصادی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/18 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/07 تا 3/28 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/28) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل اقتصادی در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه سارقین حرفه ای و سابقه دار تاثیرگذار است و نتیجه حاصل از آزمون فریدمن نشان میدهد که هم زیستی با سارقین سابقه دار در زندان با مقدار ضریب 3/4640 بعنوان مهمترین عامل کیفی و در اولویت اول قرار دارد.

برای بررسی میزان تأثیر عوامل اقتصادی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار از آزمون t تک نمونه ای استفاده و نتایج نشان از آن داشت که t بدست آمده از بررسی آزمون برابر با 50/319 می باشد و از آنجا که این مقدار از مقدار بحرانی $\pm 1/96$ بالاتر است در نتیجه فرض H_0 رد و فرض H_1 در سطح اطمینان 99% ($sig = 0/000$) پذیرفته می شود. میانگین پاسخ های ارائه شده توسط جامعه آماری نمونه در مورد تاثیر عوامل اقتصادی بر تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه توسط سارقین حرفه ای و سابقه دار در استان اردبیل براساس طیف لیکرت 3/45 از 5 می باشد؛ چنانچه این میانگین را به جامعه آماری تعمیم دهیم، میانگین پاسخ ها در دامنه 3/32 تا 3/59 قرار می گیرد. از آنجا که حد بالای این دامنه (3/59) بیشتر از عدد 3 می باشد، میتوان استدلال نمود که عوامل اقتصادی در تکرار جرم سرقت وسایط نقلیه سارقین حرفه ای و سابقه دار تاثیرگذار است و نتیجه حاصل از آزمون فریدمن نشان میدهد که بودن مالخر دائمی اموال مسروقه با مقدار ضریب 3/9720 بعنوان مهمترین عامل اقتصادی و در اولویت اول قرار دارد.

منابع:

- کرلینجر، فرد. ان (1374)؛ مبانی پژوهش در علوم رفتاری (جلد اول و دوم)؛ ترجمه حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی زند، تهران، انتشارات آوای نو
- کوزر، لوئیس و روزنبرگ، برنارد (1378)؛ نظریه های بنیادی جامعه شناسی؛ ترجمه فرهنگ ارشادی، تهران، نشر نی
- گیدنز، آنتونی (1384)؛ جامعه شناسی؛ ترجمه منوچهر صبوری، تهران، نشر نی
- نجفی ابرند آبادی، دکتر علی حسین (1377)؛ بزهکاری، احساس ناامنی و کنترل، بررسی کمیته فرانسوی مطالعات پیرامون خشونت و بزهکاری و توصیه های آن در زمینه سیاست جنایی؛ مجله حقوقی دادگستری، شماره 22، بهار 1377

